

03.11.23 Укр.мова Клас: 6-А (2гр), 6-Б (1гр)

Вч.: Харенко Ю.А.

Текст.
Тема, мікротема. Ключові слова

Мета уроку:

- повторити та узагальнити знання про основні ознаки тексту,
- ознайомитись із поняттями «мікротема», «абзац»;
- удосконалити навички визначати мікротеми, абзаци;
- розвивати логічне мислення, аналітичні здібності, вміння зіставляти мовні явища, робити висновки;
- виховувати увагу до слова, до традицій українського народу.

1. Прочитайте два уривки.

До кожного з них доберіть заголовки.

Уривок 1

За всіх часів і в усіх народів було найбільшою святістю, коли лежав на столі хліб. Через століття пройшла ця давня, як і сама історія, оповідка: домашнє осідло тримається на двох хатніх кутах — печі і жорнах. Пісня порушує найтонші струни людини.

(Осідло – житло, помешкання; жорна – пристрій для ручного помолу збіжжя)

Уривок 2

Було повір'я в Україні, що сорочка, вишита й подарована на добро, на хороше життя, буде оберігати людину. Сорочку вишивали і дарували не будь-кому, а особливо близьким рідним: дитині, братові, чоловікові. Готуючись до весілля, дівчина вишивала молодому та його батькам сорочки. Виготовлений дівчиною одяг вважався високою формою уваги.

2. Бесіда

- Який з двох уривків можна назвати текстом?
- Чому?
 - Чому виникли труднощі з першим уривком?
- Який заголовок до тексту?

Евристична гра:

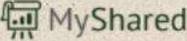
- Дайте визначення поняттю «текст».
- Які ознаки тексту можна назвати?
- Що ж таке тема?
- Що є основною думкою тексту?

Текст — це група речень, об'єднаних між собою темою, основною думкою та граматично.

Ознаки тексту:

- наявність теми й основної думки
- наявність двох і більше речень
- пов'язаність речень за змістом
- послідовність та завершеність викладу
- граматичний зв'язок між реченнями

Тема тексту - це те, про що в ньому йдеться. **Основна думка тексту** - це те головне, що автор стверджує, до чого він закликає, чого навчає.

Мікротема. Тематичне речення

Тема тексту розкривається за допомогою мікротем. Мікротема — це частина загальної теми.

Мікротему розкривають, як правило, кілька речень тексту, з-поміж яких є одне найбільш значуще — тематичне, яке несе в собі найважливішу інформацію мікротеми.

Ключові слова

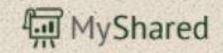
У мікротемах є слова, які мають істотне смислове навантаження. Такі слова називають ключовими.

• Абзац

Групу речень, які розкривають мікротему, на письмі здебільшого оформляють як окремий абзац.

Абзац — це частина тексту, об'єднана однією мікротемою. Кожен абзац пишуть з нового рядка.

План

Для того щоб виділити в змісті тексту найбільш важливе і зазначити послідовність викладу думок, складають план.

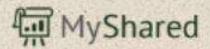
План — це короткий послідовний перелік основних питань або тем тексту.

ПАМ'ЯТКА

Як скласти простий план тексту

- 1. Уважно прочитати текст.
- Визначити тему й основну думку тексту.
- Визначити мікротеми, стисло й чітко їх сформулювати. Це і є пункти плану.
- Склавши план, перевірити, чи розкриває він зміст усього тексту, чи зв'язані пункти плану за змістом.

Засоби зв'язку між реченнями в тексті:

- лексичні (повтор слів, синонімічна заміна, використання антонімів, багатозначних слів, спільнокореневих слів, ключових слів);
- морфологічні (заміна займенниками, використання прислівників, сполучників, часток);

- **синтаксичні** (наявність питань та відповідей, неповних речень, речень з однаковою структурою, вставних слів та речень);
- інтонаційні (довжина фраз, темп мовлення, інтонація);
- графічні (розділові знаки, абзацні відступи).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Отже, ми з вами визначили, що таке текст, його ознаки, тема та основна думка.

1. Прослухайте текст, доведіть або спростуйте думку, що це текст, доберіть заголовок. Визначте абзаци та основну думку кожного абзацу, складіть план.

Вишивка – поширений вид декоративно-прикладного мистецтва. Візерунок та зображення виконується ручним або машинним способом на різних тканинах, шкірі, та інших матеріалах лляними, бавовняними, шовковими нитками, а також бісером, перлами, коштовним камінням. Цей вид мистецтва виник давно. Мабуть, ми ніколи не зможемо довідатися про те, хто і коли вперше здогадався втілити в узорний мотив всю красу оточуючого світу. Вишиванням в Україні займались майже виключно жінки. Для цієї роботи використовувалась кожна зручна нагода. Дівчата змагались між собою в майстерності вишивання. Готуючись вийти заміж, кожна дівчина, як правило, повинна була мати багато різних вишиванок.

Дати відповіді на запитання:

- Який заголовок можна дібрати до даного тексту?
- Яка його основна думка?
- Скільки абзаців у тексті?
- Складіть план.

Орієнтовний план

- 1. Вишивка вид декоративно-прикладного мистецтва.
- 2. Техніка виконання зображень.
- 3. Виникнення даного виду мистецтва.
- 4. Жіноча справа.
- 5. Змагання в майстерності.

Поміркуйте!!!

 Чи можна сказати, що пункти плану визначають основну думку кожного абзацу?

Домашнє завдання: Усно опрацювати п.34, впр.171.